

Zerkubia Günlükleri - 2 - Yesur

Emin Reşah

(Yesur) hayatının onikibinyediyüzüncü gününde güneşten önce uyandı. Saate bakıp tekrar uyumaya çalıştı ama beyni harekete geçmişti. Bir süre gözleri kapalı bekledi. *Memento mori*. Şu an ölmüş olsam ne olurdu. Her sabah beş dakikasını bu soruya ayırmaya çalışıyordu. *Bir şey olmaz. Vasiyetimi yazdım zaten.*

Gözlerini açtığı anda tavandaki ekran çalışmaya başladı. Haberleri okuyordu. Yine kimseye ait olmayan ortada kalmış dertleri herkesin derdi yapmaya çalışıyorlar. Sahipsiz dertleri sahiplenelim.

Biraz daha tembellik etmek istedi ama yatağı kendini toplama sinyalleri vermeye başladı. *Oturmaya devam etsem beni de içine alır mı* diye düşündü. Bunu denemeliyim bir gün. Tam toplanırken içine tekrar yatmalıyım. Belki eğlenceli olur.

Kalktı. Saati kanındaki oksijen değerinin düşük olduğunu söyledi. Baş ağrısı ve tembelliğin sebebi bu olmalıydı. Kendini de buna inandırmak için saatine doğru *akşam içtiğimden olabilir* dedi.

Yatak hızlıca kendini toplayıp bir masaya dönüştü. İçecek robotu içeri girdi. *Kahveniz hazır efendim*. Karnından çıkardığı kupanın kenarları kirliydi. *Başka bir kupa istiyorum. Bu kirli*. Robot *tamam efendim* diyerek adama bir sulandırılmış espresso daha çıkardı. *İnsan olsan terslerdin, suratını ekşitirdin, şu saatte kirli kupa kavgası yapardık seninle* dedi. *İyi ki varsın sevgili robot*. Robot cevap vermedi. İçecek robotları pek konuşkan değildi.

Elinde kupayla banyoya girdiğinde saati hemen *bugün vaktimiz sınırlı efendim* dedi, *lütfen banyoda çok kalmayalım*. Bu saatle ne zaman *biz* olduk diye düşündü. Banyosu küçüktü. Klozet toplandı duşa dönüştü. Duş toplandı, bir kurutma makinesi çıktı. Dişlerini mavi bir ışıkla temizledi. Dün akşam istediği kıyafetler gelmişti, onları giydi. Kirlileri (Kıyafet Merkezi)ne gönderdi.

Evler küçüldükçe daha pahalı oluyor diye düşündü. Bundan daha ufağında yaşamak mümkün mü acaba? 7 metrekairelik bir ev vardı geçen, tek odadan ibaret ve evin kendisi büyük bir robot. Duvarlar tamamen ekran.

Eskiden büyük ev statü göstergesiymiş. Boşluğa para veriyormuş insanlar. Garip.

Düşüncelere daldığını gören saati konuşmaya başladı. *Beyin dalgalarından anlıyorlar. Dikkatim dağılınca da böyle yapıyor.*

Saat 10'da iki ihaleye gireceksin. 11'de spor salonunda olmak istedin. 12'de (Binler Meclisi)'nin toplantısı var. Güneş bugün 12:16'da zirvede olacak, jümre ayinine katılman için mecliste beş dakika izin verecekler. Oturum aralarla dörde kadar devam edecek. Akşam (Fanur)'la görüşeceksin. (Yedi Kollu Şamdan)'da yemek ve (Seksensekiz Oda)'da özel buluşma ayarladım.

(Yedi Kollu Şamdan)'ı sevmiyorum dedi (Yesur). Başka bir yer ayarlasana. (Fanur)'un psikolojisi nasılmış, hala depresyondaysa özel görüşme istemez.

Tamam efendim, istediğin değişiklikleri yaparım.

Yorucu bir gün olacağını düşündü. Bir şirket ihalesi, bir de temel gıda ihalesine girecekti. Onlara çalışması gerekiyordu.

Kahvaltıda ne yemek istersiniz efendim? dedi saat. *Bu saatin psikolojisinde bir anormallik var. Bir sen, bir siz, bir efendim. Robotların insanlarla anlaşabilmesi için insana benzer davranışlar göstermesi gerektiğini, bunun için de psikolojileri olması gerektiğini düşünen teknoloji insanları empati çipleri adı verilen cihazlar yapmışlar ve bu robotlara takmışlardı. Bu empati çipleri zaman zaman bozuluyordu. Sahiplerine aşık olup sabahtan akşama ona şiir okuyan saatler vardı. Kimisi sahibinin sert komutlarından dolayı ezikleşiyor ve kimliğini kaybedip ses çıkaramaz oluyordu. Bazı saatler de depresyona giriyordu. Robot psikolojisi diye bir alan ortaya çıkmıştı. Elektronik cihazların sahipleri için faydalı olmasına çalışıyorlardı. Bundan önceki saati depresyona girmişti. Saat çalışmayı bırakmış, ömrünü bir adamın kolunda onun komutlarıyla tüketmek istemediğini, bunun varoluşun özüne aykırı olduğunu söylemeye başlamıştı. (Yesur) saati bir psikoloğa götürdükten sonra, iflah olmayacağını anlayıp bir saat manastırına yollamıştı. Saat manastırlarında günler süren meditasyonlar yapıyorlar ve birbirlerine varoluşun anlamıyla ilgili konuşmalar yapıyorlardı. Güneşe bırakılıp şarj edilmek dışında dertleri olmadığı için kısa zamanda aydınlandıklarını söylüyorlardı. (Yesur) saat için aydınlanmanın bozulmaktan ne farkı olduğunu bilmiyordu ama aydınlanırsa geri gelip, kendisini bu konuda aydınlatacağını düşündüğü için eski saatini manastıra göndermişti.*

Saat yeniden *kahvaltı* derken cevap verdi. *Protein istiyorum, tok tutsun, mesela et veya tavuk vardı sanırım, kekikli tavuk yapabilir mi dolap? Evet efendim, yapabilirmiş.*

– Yanına da biraz nar ve mısır istiyorum – Nar var ama dolapta mısır yok efendim. Yerel dağıtıcıda kalmamış.

(Yesur) yerel dağıtıcıdan şikayet etmeyi düşündü. Bunun yerine belki de ihaleye girip, bir sonraki dönem kendi mısırını kendi getirmeliydi.

– Yerel dağıtıcının ihalesi ne zaman bitiyor, öğrenebilir misin? – Dört ay sonra efendim.

- Efendim demeyi bırakır mısın? Kendimi köle sahibi gibi hissediyorum. – Tamam.
- İhaleyi ne kadara almışlar. – Kişi başı günlük 21 sester. Yıllık 11 milyon sester.
- Ucuza almışlar. Puanları ne kadar? – 4 nokta 2.
- Puanları da düşük. Geçen sene de bunlar mı almış? – Hayır. Dağıtıcı firma bu yıl yenilendi efendim. İhalede geçen seneki 12 milyon sester istemiş.
- Anladım.

Ücretli gıdayla temel gıdayı subvanse edebileceklerini düşündüler ama olmadı tabii. Hepimizin bildiği oyunlar bunlar diye söylendi kendi kendine.

Zerkubia’da temel ihtiyaçların dağıtımını şirketler yapıyordu. Bir bölgedeki bin ila onbin kişi için yıllık ihale açılıyor, bu insanların temel gıda ihtiyacını karşılama göreviyle beraber, bu insanların *ilk alışveriş noktası* olma hakkını da bu şirketler alıyordu. Temel gıda için devletten destek alıyorlar ve en az destek fiyatı veren şirket ihaleyi alıyordu. Bunun yanında bir de puanlama mekanizması vardı. Temel gıdanın bulunmayışı şirketlerin hakkının iptaline veya bir sonraki ihaleden men edilmesine sebep oluyordu.

Temel gıdanın günlüğü 20-25 sester arası değişirken 21 sester fiyat vermek ticari risk anlamına gelir. Bunu da ücretli gıdadaki kârı düşünerek yapıyorlar ama tutmuyor tabii.

- Mısır için ödemeli sipariş verebiliyor musun? – Merkezi depodan gelmesi gerekiyor efendim, akşama gelebiliyormuş o da.
- Tamam. Mısır siparişi ver. Sanırım genel bir sorun var bu konuda. Bunların temel gıda ihalesini hatırlatmana da gerek yok, ben bunlarla yarışmam. Mahalleyi besleyeceğiz diye iflas ederiz. – Tamam efendim.
- Kekikli tavuk yanına keçi sütü latte. Ekvador kahvesi varsa ondan. – Tamam, beş dakikaya hazır efendim.

İçinden saate *tamam efendim* demek geldi. Öfkelendiğini hissetti. İki nefes alıp rahatladı.

Az sonra kahvaltısı geldi. Gündür masaya dönüşen yatakta veya gece yatağa dönüşen masada yedi. Ekrandan o günkü akışını seyretti. Sosyal medyanın nostalji günlerinden biri. İnsanlar yirmi yıl önceki hayatlarını paylaşıyordu.

(Yesur) kahvaltı toplandıktan sonra tabletinden çalışma belgesini açtı. Mali müşavirine 9’da toplantı yapmak istediğini söylemişti, ondan önce biraz çalışabilirdi. Odadaki ekranlara belgeler yansdı. İlk girmek istediği ihale bir inşaat şirketinin ölen ortaklarından birinin hissesi içindi. Adamı uzaktan tanıyordu. Beyin kanaması geçirmiş. Bir süre hasta yattıktan sonra öldü.

Şirketin yüzde yirmibeş hissesi satılıyordu. Şirketin belgelerini açtı. Geçen yılki cirosu 3.2 milyar Sester, adama düşen 800 milyon, bunun da %5’i kârdır. Yıllık 40 milyon. İnşaat işlerinde kar belli, ne artar, ne eksilir. Garanti iş. Yıllık 40

milyon için en fazla 1 milyar sester verilebilir. Bunun yarısını krediyle çözecek... Yarısı için de gıda şirketinden hisse satsam.

Durdu. Tabletinden banka hesaplarını açtı. Birinde ikiyüzelli milyon sester görünüyordu ama vadesi yakında dolacak bir ödemesi vardı. Elinde en fazla yüzmilyon nakit vardı. Bununla bu ihaleye nasıl girebilirim diye düşündü.

Sonra *ben verebileceğim fiyatı vereyim, bazen kalıyor böyle, girmiyor kimse ihaleye* diye konuştu kendi kendine. Hesapları tekrar açtı, şirket hisselerini satabileceği değerlere baktı, kredi faizlerine baktı. Faizsiz, kar ortaklığı kredilerine baktı. Cebinden hiç para çıkmadan 1 milyar sester verirse, önümüzdeki yirmi yılın karının %80'ini bırakması gerekiyordu ama bunun incelemesi uzundu ve reddetme ihtimalleri yüksekti. Bu işi son güne bıraktığı için suçluluk hissetti. Tekrar faizli kredilere baktı.

Sonunda yediyüz milyon Sester fiyat vermeye karar verdi. Diğerleri muhtemelen gülecekti ama diğerleri olursa. Bazı durumlarda nakit problemi yaşadıklarından ihaleye girmiyorlardı. Bu zamana kadar böyle büyümüştü. Önceki gıda dağıtım şirketinin hisselerini normal fiyatından hayli ucuz almış, sonra normal fiyatından satmıştı. Hayatında bir defa olmuş ama olmuştu. İhale ve finans işlerinin bu kadar şeffaf olduğu bir düzende piyasanın çok verimli olmasını beklerdiniz ama zaman zaman, bilhassa büyük ihalelerde şirketler risk almayabiliyordu. *Bakalım buna kimler girecek.*

İkinci ihale bir gıda dağıtım ihalesiydi. Şirket ihalesinde verebileceği en yüksek fiyatı düşünen (Yesur), gıda dağıtımında verebileceği en düşük fiyatı belirlemeye çalıştı. Beşbin kişilik bir mahallenin gıda dağıtımını yapacaktı. Yarısında otomatik dolap olmadığı için dronlar kullanılacak. *Kişi başı 23 sester desek.* Temel gıda fiyatlarını her gün takip ediyordu. *Dron masrafları da olur. 25 diyelim. Bir ailenin robot dolabı yoksa ücretli gıda da almıyorlar. Bunu da üçbin kişiden hesap edelim. Ücretli gıdadan kişi başı günlük 5 Sester kar etsek. Günlük 15bin de buradan gelir. Bu 15binin yarısından feragat etsem... 10binden feragat etsem, kişi başı 2 Sester de buradan indirim yaparım. Bu da dron masraflarını karşılar. Kişi başı 23 Sestere kadar inebiliriz burada.* Bir de (Mustem)e sorayım.

Saat 9'a çeyrek vardı. Kalkıp iki üç adım attı. Saatinden bir *keçi sütü cafe latte* daha istedi. Ekranların birine *haberleri aç* dedi. Sabah haberlerinde dünkü maçların sonuçlarını veriyordu. Bunu görünce *tamam, kapat, sosyal akışı aç* dedi. Tanıdıklarının neler yaptığına baktı.

Saatine – (Fanur)dan haber var mı dedi. – Hayır efendim, hala uyuduğunu söylediler.

– Bu saate kadar uyuyorsa depresyondadır o, bence başka birini ayarla akşama. (Remin) nasıl? – İlişkisi var efendim.

– Hadi ya, haberim yoktu. (Denef)? – O da ülke dışında görünüyor.

– Başka birini bul o zaman. Bu akşamı yalnız geçirmek istemiyorum. – Tamam

efendim.

Saat 9'u birkaç dakika geçerek Mali Müşaviri (Mustem)den görüntülü arama geldi. Kısa bir nasılsınız efendim faslından sonra ihaleler konusu açıldı.

– (Desdemon İnşaat) ihalesi iptal edilebilir. – Neden dedi (Yesur).

– Hisse dağılımlarına baktınız mı? – %25 hisse satılacak, değil mi?

– Diğer hisseler? – Hayır bakmadım. Çok mu zor insanlar?

– İki oğlunun %15 hissesi var. Bu konuda mali müfettişler görevlendirilmiş diye duydum. Aynı şirkette hem baba, hem çocukların hisse sahibi olmasını incelemeye almışlar. – Aaaa, bunu farketmedim hayır.

– Çocukların hisse devirleri incelenecekmiş. Muhtemelen izah edemezler, o zaman onların hisseleri de satışa konur.

(Yesur) biraz durdu.

– Neden böyle yapıyorlar, risksiz bir %5 almak varken. Bu çaptaki bir miras kaçakçılığı herkesin dikkatini çeker.

– Çekmiş de zaten. (Zeval) öldükten hemen sonra dedikodular başladı.

– Satamamışlar mı bu arada?

– Üçüncü şahıslara satsalar ve yurtdışına kaçsalar bile bulunuyor artık. Aile şirketinden hisse almak için paranın on kişiden dolaşması gerekiyormuş. Ben sana satıyorum, sen başkasına satıyorsun, o başkasına... böyle böyle on kişiye satılsa bile bulunuyorlar kaynağını.

– Bütün bu alışverişin de belgeli gelirle olması lazım tabii.

– E, evet, onu biraz halledebiliyorlar ama herkesin denetçi olduğu bu zamanda böyle işlere kalkışmak iyi cesaret. On kişiden biri bile gidip şikayet etse cezalı suç oluyor.

– Soruşturma bitmeden ihale yapılmaz mı diyorsun? Bu %25 üzerinde şüphe yok neticede, belki ayrı ayrı satarlar.

– (Zeval) ve çocuklarından başka iki ortak daha var. Birinin hissesi %40, diğerinin hissesi %20. Bunların biraz daha ucuza alma hakkı var, biliyorsun. Bir de şirketin iç işlerini daha iyi biliyorlar. Bence ihalenin durdurulmasını talep edeceklerdir. Yabancı ortak almamak için.

– Ben biraz çalıştım. %25 hisseye yediyüz milyon verebiliriz sanki.

– Krediyle mi?

– Yüz milyon özkaynak, geri kalanı iki yıl vadeli kredi. Krediye de gıda şirketindeki hisseleri satıp öderim.

– Gıda işinden çıkıyor musun yani?

- Gıda fiyatları artmaya devam ederse her şey belirsiz hale gelecek. Devletin doğrudan dağıtımına başlayacağı da konuşuluyor.
- Devlet doğrudan dağıtımına başlamaz da, ihaleler büyütülecek diyorlar. Onbin kişi için değil, yüzbin kişi için yapılacaktı. Her şehirde en fazla on-onbeş dağıtıcı bırakmak istiyorlar. Belki toptancılar girer artık bu işe.
- Ne diyorsun, bırakalım mı gıda işlerini?
- İnşaata başlayacaksın, onun nasıl olduğunu bilmeden, hayır bırakma. Ben olsam bir iki gıda şirketi daha almaya çalışır, bildiğim işi yapardım ama sen bilirsin. Şirket ve para senin.
- Sıkıldım gıda işinden. Satıp kurtulmak istiyorum. Hizmet sektörlerinde insanların keyfine çok bağımlısın. %3-5 seviyesinde geziyor kar. Daha yüksek istersen alamıyorsun zaten. Üretici kazanıyor en çok. Belki bir iki çiftlik alabiliriz. Genelde hep dikey büyüyen şirketler kazanıyor. Kendi üretiyor, kendi satıyor.
- Buna bakalım. Et üretim çiftliği ihalesi vardı geçenlerde. Bu daha mantıklı olur. Sıkıntını da başka şekillerde çöz artık. Tecrübe kazandığın işi bırakmak bence anlamsız. İnşaattan da sıkılacaksın.
- Bazen her şeyi satıp, bundan sonraki hayatımda o parayı yiyerek geçinmek istiyorum.
- Bütün zenginlerin yapması gereken o ama ölünceye kadar bırakamıyorsunuz, nedense...
- İkisi de güldü. (Yesur) biraz daha sinirliydi.
- Neticede bu ihaleye girme diyorsun? diye tekrar başa döndü.
- Yediyüz milyona alamazsın, masraf ettiğine değmez bence. İki milyara kadar yolu var diyorlar.
- Diğer ihaleye bakalım o zaman. Beşbin kişilik gıda ihalesi. Kişi başı 23'ten girmeyi düşünüyorum.
- Demografisine baktın mı?
- Fakirler. Ekstra gıda alacaklarını sanmıyorum. Çoğunun robot dolabı bile yokmuş.
- Saatle sipariş alıp, dronla dağıtım yapacaksın.
- Evet. Üçbin kişinin de ekstra gıda alacağını düşünüyorum.
- Bence kişi başı 23 başa baş noktası. Bir de belirsizlik diyorsun.
- Daha fazlasını bırakmazlar. (Nevaz)ın şirketi giriyor o bölgede ihalelere hep. Onlar da doğrudan üretim yapıyorlar.
- Yanına üretici ortak bulabilirsin belki.

– (Nevas)a sorsam olur. Belki bu defa bırakır ihaleyi. O zaman kişi başı 25-27 isteyebiliriz.

(Nevas) (Yesur)un bir zamandır arkadaşıydı. Yirmi yıl önce ikisi de sıfırdan kredilerle şirketler kurmuş, sonra kendilerini büyük şirket sahibi bulmuşlardı. O zamandan beri hem rekabet ederler, hem arkadaşlıklarını sürdürürlerdi. (Yesur) bir mesaj gönderdi, uygunsa kendisiyle bir toplantı yapmak istediğini söyledi.

(Nevas) – şimdi mi? diye tek bir soru sordu.

– Evet, hemen, beş dakika, bugünkü ihaleyle ilgili bir şey soracaktım.

– Hangi ihale dedi (Nevas)

– (Kamilos)taki ihale. Beşbin kişilik gıda dağıtımı.

– Bir şey bilmiyorum o konuda dedi (Nevas).

– Girmeyecek misin?

– Hayır. Başka sorunlarım var, sonra anlatırım. Sen girebilirsin, ben yokmuşum gibi.

– Tamam, konuşuruz dedi (Nevas).

Tekrar muhasebecisinin ekranını açtı. – (Nevas) ihaleye girmeyecekmiş dedi.

– O zaman daha yüksek bir fiyat verebilirsin.

– Başka kimler giriyor olabilir?

– (Däim) veya (Sebur Dağıtım) olabilir.

– Arayıp sorsak mı onlara da?

– Biri şikayet ederse ihaleye giremezsin. Farkındasın değil mi? İhaleye girecekler arasında iletişim yasak.

– Sen arasan? Ağızlarını arasan mesela, kaçtan girecekler?

– Hayır, ben öyle şeyler yapamam. Seninle bağı olmayan biri olması lazım soranın. Ona da ne kadar doğru bilgi verecekleri meçhul.

– Suç ve mafya tarihi belgeseli seyrettim de geçen. Eskiden bu işler çok kolaymış. Arayıp ihaleye girecekler biraz para veriyormuşsun ve çekiliyorlarmış. *Çıkışma* deniyormuş buna. Çekilmezlerse işin içine silahlı adamlar giriyormuş.

– Robotlar yapmıyordur ihaleleri dedi (Mustem) gülerek.

– Hayır, tabii ki, robotlar yok o zaman. Herkes aynı odaya giriyor ve fiyat veriyorlar. Kapıdan adamı almazlarsa ihaleye giremiyor. Düşünsene, ben bazı günler on ihaleye giriyorum. Bunun için on ayrı odaya girmek gerekiyor.

– Hayatın daha yavaş olduğu zamanlardan bahsediyoruz. O zamanlar kimse günde on ihaleye girmiyordur.

– Evet ama yine de fiyatların önceden belirleniyor olmasını kışkırdım. Şimdilerde gık desen şikayet ediyorlar. Bu şirket ihalesinde kimseyle konuşmadım o yüzden.

– İyi etmişsin konuşmayarak. Bilgi alacağım derken hapse girmeye gerek yok.

Bir süre daha konuştular. Sonra (Yesur) fiyat konusuna tekrar döndü ve kafasında belirlediğini söyledi. Saat 10 ve 10:30 arasında fiyatları verebilecekti. Saat 11’de de belli oluyordu.

İhale sistemine biyometrik ve kimlikle giriliyordu. Beş dakika daha oyalanmak için robottan bir kahve daha istedi. – Bu sefer sade istiyorum diyerek. Saati – günlük kafein miktarını aşıyorsunuz efendim diye müdahale edecek oldu. – Tamam, tamam, öğleden sonra içmeyeceğim, şimdi ihale zamanı diyerek onu susturdu.

–

[When buying and selling are controlled by legislation, the first bought and sold are the legislators]